

EU på fem minuter

Nyhetsbrev från Europa Direkt Halland, nummer 10, vecka 42, 2009

Med anledning av Irlands ja till Lissabonfördraget i folkomröstningen den 2 oktober, handlar Europa Direkt Hallands extrainsatta nyhetsbrev om de förändringar som Lissabonfördraget kommer att innebära för EU-samarbetet. Det som nu fattas för att Lissabonfördraget ska kunna träda i kraft är att en process i den tjeckiska författningsdomstolen om fördraget slutförs samt att den tjeckiske presidenten Vaclav Klaus skriver på.

Sammanfattningsvis handlar Lissabonfördraget om att effektivisera och demokratisera beslutsfattandet och det institutionella samspelet inom EU samt bidra till förändringar som syftar till att ge EU-medborgare ett ökat rättighetsskydd. Några av de viktigaste förändringarna presenteras nedan.

Polisiära och straffrättsliga frågor blir överstatliga: I dessa frågor ska ministerrådet fatta beslut med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet blir medbeslutande. Som en följd av detta förlorar medlemsländerna sitt veto mot nya lagar på området. Medlemsländerna kan dock begära att lagförslag ska godkännas enhälligt av EU:s stats- och regeringschefer om de tycker att det påverkar deras rättssystem för mycket.

Nya beslutsregler i ministerrådet 2014: För att det ska bli lättare att fatta beslut med ett allt större antal medlemsländer införs nya beslutsregler. Det innebär att rådet från och med 2014 ska fatta beslut genom dubbel majoritet. Grundregeln är att minst 55 procent av länderna, vilka representerar minst 65 procent av EU:s befolkning, krävs för att fatta beslut.

Fast ordförande i Europeiska rådet: Mötena mellan EU:s stats- och regeringschefer kommer att ledas av en fast ordförande. Han eller hon väljs för en period om två och ett halvt år och kan väljas om en gång.

EU:s representant i utrikesfrågor: Den Höga representanten för utrikes- och säkerhetspolitiken ska leda EU:s arbete inom dessa områden. Den kommer också att vara ordförande i ministerrådet för yttre förbindelser samt vice ordförande i kommissionen.

En kommissionär från varje land: Lissabonfördraget säger egentligen att det ska vara färre kommissionärer från och med den 1 november 2014, men i december 2008 beslutade EU:s stats- och regeringschefer att man vid ett senare tillfälle kommer att fatta ett beslut om att

kommissionen även fortsättningsvis ska bestå av en ledamot från varje EU-land, om Lissabonfördraget träder i kraft.

751 platser i Europaparlamentet: Europaparlamentet ska ha 751 ledamöter inklusive talmannen. Sverige får 20 platser. Inget land får ha färre än 6 platser eller fler än 96 platser.

De nationella parlamenten får inflytande: De nationella parlamenten får åtta veckor på sig att pröva subsidiaritetsprincipen (närhetsprincipen) i förslag till EU-lagstiftning. De nationella parlamenten har två röster var. Om en tredjedel av parlamentets röster står bakom att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen ska det omprövas. Om förslaget handlar om straffrättsliga eller polisiära frågor räcker en fjärdedel. Efter omprövningen kan förslaget vara oförändrat, ha ändrats eller dragits tillbaka.

Solidaritetsklausulen: En ny del i fördraget som innebär att medlemsländerna ska hjälpa varandra om det inträffar en terroristattack, naturkatastrof eller "en katastrof som orsakas av människor" inom EU.

Utvidgning: De så kallade Köpenhamnskriterierna, det vill säga villkoren för att ett land ska få bli medlem i EU, skrivs inte in i den nya fördragstexten. Istället skrivs en formulering in om att de villkor för medlemskap som EU enats om ska beaktas.

Stadgan om grundläggande rättigheter: Den europeiska rättighetsstadgan (redan nu befintlig) innehåller medborgerliga, politiska, ekonomiska och sociala rättigheter samt bestämmelser om röstning och valbarhet till Europaparlamentet. Stadgan om grundläggande rättigheter skulle i Lissabonfördraget bli bindande, men inte betraktas som exklusiv rättskälla när det gäller unionsmedborgarnas rättsskydd. Europakonventionen och FN:s konvention om mänskliga rättigheter ska fortfarande kunna åberopas vid gemenskapsdomstolarna.

Medborgarinitiativ: Minst en miljon EU-medborgare kan gå samman och uppmana kommissionen att lägga fram ett lagförslag. Kommissionen är dock inte tvungen att lägga fram ett förslag efter en sådan uppmaning.

Europa Direkt Hallands nästa nyhetsbrev skickas ut i månadskiftet oktober/november. Om du inte vill få nästa nyhetsbrev från Europa Direkt Halland, skicka ett mejl till nedanstående adress.

För att kontakta EU-informatör Mikaela Billström, mejla till europadirekt@halmstad.se eller ring på 035-139571, 0703-222136.

Europa Direkt Halland
Halmstad stadsbibliotek
Axel Olsons gata 1
Box 4083, 300 04 Halmstad